

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Sylvy Šiškeové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **JUDr. J. J.**, zas. JUDr. Josefem Monsportem, advokátem se sídlem Vladislavova 1747/16, Praha 1, proti žalované: **Vrchní státní zástupkyně v Praze**, se sídlem náměstí Hrdinů 1300/11, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 2. 2016, č. j. 9 SPR 27/2016-9, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2020, č. j. 10 A 73/2016-57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je státním zástupcem Vrchního státního zastupitelství v Praze. Ve věci sp. zn. 1 VZN 2528/2014, týkající se podání Ing. P. ze dne 3. 5., 24. 7. a 27. 8. 2014, byl proveden vnitřní dohled nad postupem žalobce. O výkonu dohledu byla informována žalovaná písemným sdělením ze dne 23. 4. 2015 (dále jen „informace“). Z informace vyplývá, že žalobce prvotní podání ze dne 3. 5. 2014 správně postoupil věcně a místně příslušnému státnímu zastupitelství, odlišně tomu však bylo v případě podání ze dne 24. 7. 2014 a též obsahově podobného podání ze dne 27. 8. 2014, v nichž podatelka vyjádřila nesouhlas s postoupením svého prvního podání. Procesně správný postup ve věci obou pozdějších podání měl spočívat v tom, že je žalobce měl vyhodnotit podle obsahu

a zvážit buď jejich předložení žalované k posouzení a zvážení výkonu vnitřního dohledu nad postupem žalobce, nebo předložení Nejvyššímu státnímu zastupitelství jako podnětu k výkonu vnějšího dohledu nad vrchním státním zastupitelstvím.

[2] Ředitelka odboru trestního řízení dne 13. 5. 2015 písemně informovala žalobce o provedení vnitřního dohledu nad jeho postupem v uvedené věci. Současně žalobci uložila, aby se seznámil se závěry informace, napravil zjištěné závady a dotčená podání postoupil v intencích závěrů uvedených v informaci. Žalobci dále uložila předložit spis po odstranění vad ke konečné kontrole ve lhůtě do 30. 5. 2015.

[3] Žalobce pokyn ředitelky odboru ze dne 13. 5. 2015 nesplnil a spis nechal dne 15. 10. 2015 založit. Nesplnil ani její opakovaný písemný pokyn ze dne 25. 11. 2015 a byl při plnění těchto pokynů nečinný až do 10. 12. 2015. Tétož dne se v uvedené věci vyloučil z vykonávání úkonů z důvodu probíhajícího soudního řízení o žalobě proti výtce ze dne 3. 8. 2015, která rovněž souvisela s podáními ze dne 24. 7. a 27. 8. 2014.

[4] V reakci na výše nastíněný postup žalovaná písemnou výtkou podle § 30 odst. 3 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, žalobci vytkla, že ačkoliv se v době nejméně od 13. 5. 2015 nevyloučil z vyřizování věci sp. zn. 1 VZN 2528/2014, nebo, aniž by odmítl splnit pokyn ředitelky odboru trestního řízení ze dne 13. 5. 2015, ve stanovené lhůtě tento pokyn nesplnil, spis nechal založit a nesplnil ani opakovaný pokyn ze dne 25. 11. 2015, a při plnění těchto pokynů byl nečinný až do svého vyloučení z vykonávání úkonů ve věci dne 10. 12. 2015. Popsaným postupem žalobce při výkonu funkce státního zástupce porušil povinnost podle § 12e odst. 2 zákona o státním zastupitelství řídit se pokyny vedoucího státního zástupce nebo jím pověřeného státního zástupce, s výjimkou pokynu, který je v konkrétní věci v rozporu se zákonem. Současně porušil povinnost podle § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství plnit při výkonu své funkce odpovědně své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví, zejména postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně, spravedlivě a bez zbytečných průtahů.

[5] Městský soud v řízení o žalobě proti výtce jakožto rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), dospěl k závěru, že pokyny ze dne 13. 5. 2015 a 25. 11. 2015 byly dostatečně jednoznačné a určité. Žalobci nesvědčil žádný zákonný důvod pro jejich nesplnění a neměl ani pochybnosti o jejich obsahu. Pokyny odmítl splnit kvůli odlišnému právnímu názoru na svůj postup ve věci, v němž na rozdíl od zpracovatele informace a ředitelky odboru trestního řízení nespatořoval žádné pochybení. Udělený pokyn současně nepovažoval za nezákonný. Ani odlišný právní názor nebo nedostatečné odůvodnění pokynu však nepředstavují důvody pro nesplnění pokynu ve smyslu zákona o státním zastupitelství. Žalobce proto porušil svou povinnost řídit se pokyny vedoucího nebo jím pověřeného státního zástupce, stejně jako povinnost při výkonu své funkce plnit odpovědně své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví. V uvedené věci byl v rozporu se zákonem po dobu několika měsíců zcela nečinný a nechal příslušný spis založit, čímž podstatným způsobem zdržel zahájení dohledu ve věci postoupení podání.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalované

pokračování

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti uplatnil důvody ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Poukázal na formální nedostatky výtky, její neurčitost a nesrozumitelnost a rozporoval také zákonné podmínky pro odmítnutí pokynu.

[7] Podle stěžovatele se městský soud nedostatečně zabýval námitkou týkající se chybějících zákonných náležitostí výtky. Z výtky nelze zjistit, jakou konkrétní povinnost měl stěžovatel na základě výše zmíněných dvou pokynů splnit. Jejím obsahem měl být řádně odůvodněný, určitý a srozumitelný popis vytýkaného nedostatku, nikoliv pouze obecný odkaz na pokyny ředitelky odboru trestního řízení. Obsah pokynů nadto závisel na informaci ze dne 23. 4. 2015, která ovšem neobsahovala konkrétní pokyn do budoucna, nýbrž pouze právní názor zpracovatele informace bez návrhu dalšího postupu.

[8] Udělené pokyny považuje stěžovatel za neurčité a nesrozumitelné. Závěry vnitřního dohledu obsažené v informaci nemají formu pokynu ani doporučení postupu. Podle mínění stěžovatele se jedná o právní názor k již proběhlému procesnímu postupu, který on sám zvolil. Jiná doporučení či pokyny ve vztahu k postoupení podání ze dne 3. 5. 2014 nejsou v závěrech informace vyjádřeny. Informace neobsahuje ani další doporučení ohledně podání ze dne 24. 7. a 27. 8. 2014, která by měla směřovat do budoucna. Navíc z ní nelze seznat, jakým způsobem její zpracovatel vyhodnocoval obsah posuzovaných podání a v čem mělo být stěžovatelovo hodnocení obsahu podání chybné. Stěžovateli tak dodnes není zřejmé, proč je vyhodnocení obsahu podání v intencích závěrů informace správné a jeho posouzení nikoliv. Stěžovatel dále poukázal na skutečnost, že dne 5. 6. 2015 předložil ředitelce odboru trestního řízení své stanovisko k obsahu informace, v němž mj. konstatoval, že z obsahu informace se nepodává žádný postup do budoucna a nenavrhuje se ani vyrozumět podatelku. Stěžovateli se však nedostalo na stanovisko žádné reakce, zpřesnění ani vysvětlení. Pokyn k nápravě ze dne 13. 5. 2015 byl stěžovateli uložen přibližně rok po pravomocném skončení věci. Není tak zřejmé, k jaké nápravě mělo v květnu roku 2015 dojít.

[9] Stěžovatel dále uvedl, že jeho stanovisko k obsahu informace je současně odmítnutím závěrů vnitřního dohledu. Za nepřezkoumatelné označil posouzení městského soudu, že se nejednalo o pokyn zjevně nezákonný. Zákon o státním zastupitelství nestanoví státnímu zástupci povinnost iniciovat ať již vnitřní nebo vnější dohled. Městský soud neprovedl hodnocení věcné správnosti závěrů informace z hlediska zákonnosti navrhaného postupu stěžovatele spočívajícího v iniciaci dohledu. Stěžovatel se neztotožnil ani s argumentací městského soudu ohledně nevyužití postupu podle § 12e odst. 3 zákona o státním zastupitelství, které nelze klást k jeho tíži. Zkoumáno mělo být naopak jednání státního zástupce, který pokyn vydal, tedy ředitelky odboru trestního řízení. Stěžovatel trvá na závěru, že podání ze dne 3. 5. 2014 řádně vyhodnotil a bez průtahů postoupil věcně a místně příslušnému státnímu zastupitelství. Provedený vnitřní dohled v dubnu roku 2015 shledal jeho postup správným. Příslušný dohled tedy již byl vykonán, a to po předchozím schválení vedoucí odboru i žalovanou.

[10] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatovala, že městský soud se pečlivě zabýval otázkou formálních náležitostí výtky, jejíž ukládání z povahy věci vyžaduje určitou neformálnost. Stěžovatel je právním profesionálem nadaným schopností

interpretovat výsledky právní analýzy svého vlastního postupu a porozumět jim. Z uložených pokynů, resp. informace, bylo podle žalované zcela zřejmé, jak měl stěžovatel postupovat. Jeho argumentaci o neurčitosti či nesrozumitelnosti pokynů označila za účelovou, a to i s přihlédnutím k obsahu jeho stanovisek podaných v návaznosti na pokyny. Z úředního záznamu ze dne 4. 12. 2015 navíc vyplývá, že právní situace byla stěžovateli vysvětlena i osobně, avšak setrval na svých předchozích stanoviscích a uvedl, že pokyny odmítl splnit z jiného důvodu. Skutečným důvodem pro nesplnění pokynů tak evidentně byla odlišnost stěžovatelova právního názoru, přičemž stěžovatel před uložením výtky nenamítal nezákonnost pokynů a dokonce uvedl, že odlišný právní názor svých nadřízených plně respektuje. Subjektivní přesvědčení o rovnocennosti odlišného právního názoru, neztotožnění se s pokynem nebo blíže neuvedené poškození osoby stěžovatele nepředstavují relevantní důvody pro nesplnění pokynu. Odmítne-li státní zástupce splnit pokyn a současně neprodleně nesdělí právně relevantní důvody odmítnutí pokynu státnímu zástupci, který pokyn vydal, nelze takové důvody poprvé uplatňovat při soudním přezkumu opatření, které bylo přijato v důsledku neodůvodněného nesplnění pokynu, bez předchozího zákonem předvídaného postupu ve smyslu § 12e odst. 2 a 3 zákona o státním zastupitelství.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost je podána včas, osobou k tomu oprávněnou a míří proti rozhodnutí, proti kterému je kasační stížnost přípustná.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, neboť jen u rozhodnutí přezkoumatelného lze zpravidla vážit další kasační námitky. Pokud jde o obsah samotného pojmu nepřezkoumatelnost, odkazuje Nejvyšší správní soud na svou ustálenou judikaturu k této otázce (rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73). Stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku v jeho nedostatečném odůvodnění. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je ovšem vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016 - 64). Nejvyšší správní soud námitce nepřezkoumatelnosti nepřisvědčil. Napadený rozsudek považuje za pečlivě odůvodněný, s jeho závěry ostatně stěžovatel v kasační stížnosti obsáhle polemizuje.

[14] V nyní souzené věci, na rozdíl od související výtky ze dne 3. 8. 2015, která se týkala stejného spisu a kterou městský soud zrušil rozsudkem ze dne 17. 10. 2019, č. j. 5 A 183/2015 - 39, žalovaná stěžovateli nevytýkala věcně nesprávné vyřízení podání Ing. P. Ve výtce přezkoumávané v nynějším řízení žalovaná stěžovateli vytkla nesplnění pokynů vedoucího státního zástupce nebo jím pověřeného státního zástupce a tím způsobené průtahy ve věci. Otázkou správnosti pokynů, resp. informace se městský soud v této věci nezabýval. O tom, že stěžovatel pokyny nesplnil, není sporu. K posouzení proto zůstává pouze to, zda jej k nesplnění pokynů vedl důvod relevantní z hlediska § 12e zákona o státním zastupitelství a zda při jejich nesplnění dodržel zákonem stanovený

pokračování

postup. Nejvyšší správní soud tímto nikterak nepředjímá posouzení kasační stížnosti žalované ve věci výtky ze dne 3. 8. 2015, resp. vytýkaného pochybení v podobě nesprávného vyřízení podání.

[15] Podle § 12e odst. 2 zákona o státním zastupitelství platí, že *„státní zástupci jsou povinni řídit se pokyny vedoucího státního zástupce nebo jím pověřeného státního zástupce, s výjimkou pokynu, který je v konkrétní věci v rozporu se zákonem. Pokud byl pokyn vydán ústně, státní zástupce, který pokyn vydal, jej na žádost státního zástupce, kterému je pokyn adresován, potvrdí písemně“*.

[16] Podle § 12e odst. 3 zákona o státním zastupitelství, *„odmítne-li státní zástupce z důvodu podle odstavce 2 pokyn splnit, sdělí neprodleně důvody odmítnutí písemně státnímu zástupci, který pokyn vydal. Pokud ten na pokynu trvá, předloží věc neprodleně se svým stanoviskem vedoucímu státnímu zástupci. Vedoucí státní zástupce je oprávněn pokyn zrušit, a pokud tak neučiní, vyřídí věc státní zástupce, který pokyn vydal. Vydal-li pokyn vedoucí státní zástupce, vyřídí věc sám“*.

[17] Podle § 24 odst. 1 zákona o státním zastupitelství, *„státní zástupce je při výkonu své funkce povinen odpovědně plnit své úkoly a respektovat přitom zásady, které zákon pro činnost státního zastupitelství stanoví; zejména je povinen postupovat odborně, svědomitě, odpovědně, nestranně, spravedlivě a bez zbytečných průtahů. Jakýkoli vnější zásah nebo jiný vliv, jehož důsledkem by mohlo být porušení některé z těchto povinností, musí odmítnout“*.

[18] K námitce nedostatků náležitostí výroku a odůvodnění výtky uvádí Nejvyšší správní soud následující. Povahou výtky a nároky na ni kladenými se zabýval rozšířený senát v usnesení ze dne 10. 7. 2018, č. j. 9 As 79/2016 - 41, č. 3779/2018 Sb. NSS, z jehož závěrů vycházel i městský soud. Výtka udělovaná vedoucím či dohledovým orgánem představuje opatření na pomezí mezi neformálními manažerskými nástroji a návrhem na zahájení kárného řízení. Efektivní využívání výtky je podmíněno určitou neformálností jejího ukládání a možností rychlé reakce na vytýkané jednání. Zákon o státním zastupitelství výslovně neupravuje právní formu ani náležitosti výtky, kromě její obligatorní písemné podoby. Ve výtce musí být vymezen skutek včetně právní kvalifikace a musí obsahovat *„alespoň stručné“* odůvodnění. Příslušný orgán výtku uděluje v rámci formalizovaného postupu, který se řídí základními zásadami činnosti správních orgánů, přestože se nejedná o správní řízení ve smyslu části druhé a třetí zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Dotčená osoba musí dostat prostor k vyjádření. Výtka je zadokumentována a záznam o jejím udělení je založen do osobního či jiného spisu, písemné vyhotovení je v tomto případě dotčené osobě rovněž doručeno (bod 79 citovaného usnesení rozšířeného senátu).

[19] Napadená písemná výtka přitom výše popsané náležitosti v požadované míře splňuje. Výtka byla výsledkem formalizovaného procesu, v němž měl stěžovatel možnost se k vytýkaným pochybením vyjádřit. Tuto možnost přitom opakovaně využil (viz písemná stanoviska ze dne 5. 6., 30. 11. a 2. 12. 2015, naposledy pak vyjádření ze dne 4. 12. 2015). Výtka obsahuje výrokovou část s konkrétním popisem vytýkaného jednání (skutku) včetně subsumpce pod relevantní ustanovení zákona. Odůvodnění zahrnuje s ohledem na specifickou povahu výtky zcela dostačující popis okolností vytýkaného

pochybení včetně vysvětlení, v čem je spatřováno. V závěru výtky se nachází poučení o založení do stěžovatelova osobního spisu, je datována a podepsána žalovanou a je z ní patrné, že stěžovatel si její písemné vyhotovení osobně převzal. Namítá-li stěžovatel nekonkrétnost výrokové části a odůvodnění výtky, které odkazují na pokyny (potažmo informaci) a neposkytují určitý a srozumitelný popis vytýkaného nedostatku, nemůže Nejvyšší správní soud této námitce přisvědčit. Výtka zcela konkrétně odkazuje na jednoznačně identifikované pokyny evidované ve spisu sp. zn. 1 VZN 2528/2014, s nimiž byl stěžovatel již dříve prokazatelně obeznámen a které prokazatelně nesplnil, aniž by namítl jejich nezákonnost zákonem požadovaným způsobem. Jak Nejvyšší správní soud uvedl již výše, předmětem tohoto řízení není posouzení věcné správnosti pokynů či informace, nýbrž procesního postupu stěžovatele, za nějž mu byla výtka uložena.

[20] Ze smyslu institutu výtky a relevantní judikatury vyplývá důraz na efektivitu užití výtky a s tím spojené menší požadavky na její formální náležitosti. Výtka tedy není výsledkem správního řízení v užším slova smyslu a nemusí obsahovat plnohodnotné odůvodnění jako rozhodnutí ve smyslu správního řádu, nýbrž postačuje dodržení výše specifikovaného formalizovaného postupu a stručné odůvodnění. Neobstojí ani argumentace ohledně neurčitosti a nesrozumitelnosti pokynů, tím spíše, konstatoval-li dříve sám stěžovatel, že odlišný názor respektuje a bude se jím řídit. V tomto ohledu Nejvyšší správní soud odkazuje na body 29 a 30 napadeného rozsudku, z nichž zřetelně plyne, že stěžovatel pokyny i podkladovou informaci evidentně považoval za dostatečně určité a srozumitelné a pouze zastával odlišný právní názor.

[21] Podle stěžovatele jeho stanovisko ze dne 5. 6. 2015 představuje odmítnutí závěrů z vnitřního dohledu vyjádřených v informaci, které ovšem nemohly být blíže přezkoumány, neboť neobsahují konkrétní úvahy. Dále přestřel argumentaci, podle níž mu zákon neukládá, aby sám inicioval dohled, neshledá-li k takovému postupu důvod. Tvrdí, že svým stanoviskem ze dne 5. 6. 2015 odmítl pokyn ředitelky odboru trestního řízení ve smyslu § 12e odst. 3 věty první zákona o státním zastupitelství, a to v rozsahu a obsahu přiměřeném obsahu informace. Tato argumentace však zjevně odporuje obsahu jeho vlastního stanoviska ze dne 5. 6. 2015, v němž mj. uvedl, že jím aplikovaný postup „*představuje naprosto rovnocennou alternativu vyřízení věci*“ a že respektuje odlišný právní názor vedení úřadu, jímž se bude nadále řídit. V dalších stanoviscích sice uvedl, že původní stanovisko „*svým obsahem vyjadřuje jeho [pokynu – pozn. NSS] odmítnutí*“, ale nepostupoval zákonem předvídaným způsobem a nenamítl ani nezákonnost pokynů. Naopak, pokyny podle svých slov odmítl splnit „*z jiného důvodu*“. Jiný důvod nebo odlišný právní názor ovšem nejsou důvody pro odmítnutí pokynu, srov. městským soudem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2019, č. j. 12 Ksz 2/2019 - 101: „*Posouzení otázky závaznosti pokynu tak nelze zaměňovat s právem státního zástupce na právní názor při vyřizování jeho věci. Jak vyplývá z bodu 139 kárného rozhodnutí ve věci S. B. I, do doby vydání pokynu může nepochybně státní zástupce zastávat právní názor, který není excesivní, a nemůže za něj být postižen, byť by se jeho právní názor ukázal jako mylný. Pokud mu je však dán pokyn vedoucím státním zástupcem, pak se jeho situace mění, neboť jej nemůže odmítnout jen z toho důvodu, že má na věc jiný právní názor. To by přicházelo v úvahu pouze tehdy, pokud by se jednalo o naprosto zásadní právní, skutkovou či procesní otázku, která má podstatný vliv na výsledek trestního řízení. V ostatních*

pokračování

případech jej může odmítnout pouze tehdy, pokud je zjevně nezákonný a tedy nehajitelný názor vedoucího státního zástupce, který vydává pokyn.“

[22] Stěžovatel rovněž dezinterpretuje závěry městského soudu, který mu vytkl, že nevyužil postupu podle § 12e odst. 3 zákona o státním zastupitelství, přestože tak měla učinit ředitelka odboru trestního řízení. Podle zmíněného ustanovení platí, že „*odmítne-li státní zástupce z důvodu podle odstavce 2 (tj. nezákonnost pokynu – pozn. NSS) pokyn splnit, sdělí neprodleně důvody odmítnutí písemně státnímu zástupci, který pokyn vydal. Pokud ten na pokynu trvá, předloží věc neprodleně se svým stanoviskem vedoucímu státnímu zástupci. Vedoucí státní zástupce je oprávněn pokyn zrušit, a pokud tak neučiní, vyřídí věc státní zástupce, který pokyn vydal.*“ Jelikož stěžovatel pokyn odmítl splnit z důvodu, který není ve smyslu zákona relevantní, skutečně nevyužil a ani nezamýšlel využít postupu podle § 12e odst. 3 zákona o státním zastupitelství. Věc tudíž nemohla být předložena vedoucímu státnímu zástupci, jak správně konstatoval městský soud. Není namístě klást nevyužití tohoto postupu k tíži ředitelce odboru trestního řízení.

[23] Nezákonnost pokynů stěžovatel namítl poprvé až v kasační stížnosti. V žalobě poukazoval na nezákonnost výtky samotné, neboť podle svého mínění žádnou povinnost neporušil, jeho jednání nelze považovat za drobný nedostatek či poklesek a výtka postrádá odůvodnění. Právní názor obsažený v informaci setrvale označoval za jeden z více možných zákonných procesních postupů pro vyřízení věci, vůči němuž nabízel své alternativní procesní řešení. Kasační námitka o nezákonnosti pokynů představuje právní novotu ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., podle něhož není přípustné uvádět v kasační stížnosti důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl. Nejvyšší správní soud tedy pouze upozorní na to, že byl-li stěžovatel skutečně přesvědčen o nezákonnosti pokynů, měl důvody spatřované nezákonnosti neprodleně písemně sdělit ředitelce odboru trestního řízení, a to již v reakci na první pokyn ze dne 13. 5. 2015, nikoliv pokyny ignorovat. Jelikož tak neučinil, jednal v rozporu s § 12e odst. 2 zákona o státním zastupitelství, v důsledku čehož porušil také § 24 odst. 1 téhož zákona.

[24] Nejvyšší správní soud závěrem dodává, že stěžovatel je právním profesionálem, který si měl být vědom pravidel, jež zákon o státním zastupitelství stanoví pro případ odmítnutí splnění pokynu, stejně jako následků spojených s nezákonným odmítnutím splnění pokynů. S uvedeným souvisí rovněž hierarchie v soustavě státních zastupitelství i uvnitř jeho jednotlivých stupňů. Jejím projevem je mj. právě vázanost pokyny vedoucího státního zástupce, nejsou-li v rozporu se zákonem, a s ní spojené dohledové oprávnění nad postupem státních zástupců. Podobná, avšak podstatně méně přísná hierarchie (daná zásadně odlišným, tedy v první řadě nezávislým postavením soudců) platí i v rámci soustavy soudů v instančních vztazích, přičemž nerespektování závazného právního názoru instančně nadřízeného soudu může být podle okolností kárným proviněním (viz z poslední doby např. rozhodnutí kárného senátu Nejvyššího správního soudu ve věcech soudců ze dne 16. 9. 2019, č. j. 16 Kss 2/2019 – 87, body 38 a násl.). Tím spíše tedy může být kárným proviněním či v případě méně závažného pochybení drobným nedostatkem ve smyslu § 30 odst. 3 zákona o státním zastupitelství jednání spočívající v tom, že státní zástupce v situaci, kdy jeho právní názor není v souladu se státním zástupcem oprávněným mu dávat pokyny, nepostupuje podle pravidel, která právě pro řešení takovýchto

nesouladů zákon o státním zastupitelství výslovně a velmi jednoznačně (viz pro nyní projednávaný případ § 12e tohoto zákona) stanovuje. Smyslem a účelem uvedených pravidel založených na rozhodovací hierarchii není brát státnímu zástupci jeho právní názor (jej si státní zástupce přirozeně může ponechat, může jej případně veřejně projevit či jím vědecky nebo jinak odborně argumentovat a nesmí za něj být žádným způsobem postihován), nýbrž zajistit, aby soustava státního zastupitelství poskytovala pokud možno přesvědčivé, předvídatelné a jednoznačné výstupy. Státní zástupce naopak není oprávněn snažit se „kličkováním“ svůj právní názor prosadit i proti zjevné vůli toho státního zástupce, jehož pokynů je povinen uposlechnout.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] S ohledem na shora uvedené argumentaci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[26] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., neboť stěžovatel ve věci neměl úspěch a žalované jako úspěšnému účastníku řízení v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2021

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu